

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **10 Ocak 2019**

Sayı : **5885**

10993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı **Sayın Abdulhamit GÜL** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Dünyanın en saygın insan hakları örgütlerinden olan Uluslararası Af Örgütü, Gezi Parkı eylemleri sırasında yaşanan hak ihlallerini "Türkiye'de toplanma özgürlüğü hakkı şiddet kullanılarak engelleniyor" başlıklı raporunda özetleyerek, hükümetin Gezi eylemleri sırasında ağır insan hakları ihlalleri gerçekleştirdiği tespitinde bulunmuştur. Söz konusu raporda gerçek mühimmat, biber gazı, tazyikli su, plastik mermi kullanımının ve eylemcilerin dövülmesinin eylemler sırasında 8 bin aşkın kişinin yaralanmasına nasıl yol açtığı detaylı bir biçimde anlatılmaktadır. Rapora göre en az üç kişinin ölümünün polisin güç kullanımı ile doğrudan ilgili olduğuna işaret edilirken, genel hatlarıyla şu tespitlerde bulunulmuştur:

- Polis çoğu zaman plastik mermileri doğrudan eylemcilerin kafasına ve vücutlarının üst kısmına doğru attı.
- Biber gazı kapsüllerinin rutin olarak doğrudan eylemcilere, oradan geçenlere ve bazen de evlerden içeri atılmasının yüzlerce kişinin yaralandı ve tanıklara göre en az bir kişinin ölümüne yol açtı.
- Tazyikli su tanklarına kimyasal maddeler eklendi.
- Kadın eylemciler kolluk kuvvetleri tarafından sözlü ve fiziksel cinsel tacize maruz kaldı.
- Barışçıl toplanma hakkının toptan ihlali ve yaşam, özgürlük ve işkence ve kötü muameleye uğramama hakları ihlal edildi.
- Terörle mücadele yasaları da dâhil diğer yasaların barışçıl gösteri düzenleme ya da barışçıl gösterilere katılım haklarını kullanan kişilere karşı kullanılmaması sağlanmalı.
- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda, ihtar üzerine dağılmamak gibi barışçıl bir gösteriye katılımı suç sayan maddeler kaldırılmalı.
- Polis, güç kullanmadan önce çatışmayı önlemek için arabuluculuk ve müzakere yollarını kullanmalı.
- Bir gösterinin dağıtılması amacıyla kullanılan araçlar dikkatli bir şekilde seçilmeli ve sadece gerekli, orantılı ve hesap verilebilir bir şekilde kullanılmalı.
- Tüm gözaltı merkezlerine düzenli, önceden planlanmayan ve habersiz ziyaretler gerçekleştiren bağımsız bir izleme mekanizması oluşturularak 'İşkenceye Karşı Ek İhtiyari Protokol' uygulanmalı.

Bu bağlamda;

1. Uluslararası Af Örgütü'nün söz konusu raporunu dikkate alarak gerekli adımlar atılacak mıdır?

2. Gösteriler sırasında orantısız güç kullanarak 8 bini aşkın kişinin yaralanmasına sebep olan kolluk güçlerinden kaçısı hakkında idari soruşturma açılmış, kaçısı cezalandırılmıştır? Söz konusu cezalar nelerdir?
3. Gerek Türkiyeli gerekse uluslararası insan hakları örgütlerinin çeşitli açıklamalar ve raporlar vesilesiyle yaptıkları; barışçıl gösterilere yönelik orantısız müdahalelere son verilmesi çağrılarını dikkate alınacak mıdır?
4. Gezi protestoları sırasında yaralanmış olup kolluk güçlerinden şikâyetçi olan kişi sayısı kaçtır? Söz konusu şikâyetlerden kaçısı dikkate alınarak adli ve idari soruşturma açılmıştır?
5. Uluslararası Af Örgütü'nün söz konusu raporunun sonuç kısmında hükümete ilettiği ve özünde insan hakları ihlallerine son verilmesi talebini barındıran tavsiyeler dikkate alınmış mıdır?